REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ¡ți.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 226. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 12 (25) Octomvrie. 1904.

Mănușa li-s'a aruncat...

Iute și de grabă după redeschiderea dietei ministrul de culte și instrucțiune unguresc a depus pe biroul camerei proiectul de lege relativ la revisuirea legilor școlare. Vĕdênd nemulțumirea adêncă ce a provocat'o acest proiect de lege în sînul confesiunilor și a naționalităților nemaghiare, s'ar fi căḑut și ar fi fost și prudent din partea ministrului Berzeviczy, ca și a soților sĕi din ministeriu, sĕ retardeze presentarea lui și sĕ chibzuéscă bine, décă este așa de consolidată și de mare puterea elementului maghiar diriguitor în stat, ca cu atâta ușurință și nepăsare sĕ pótă risca un nou și mai turbat atentat asupra școlelor naționalităților, ridicate și susținute de aceste în decurs de peste jumĕtate de secol cu imense jertfe și cu-o rară abnegare.

N'a fost însĕ modru și putință pentru o astfel de cumpĕtare prudentă din partea guvernanților de aḑĭ. Aceștia n'au eșit din școla celor ce au învĕțat sĕ se mai scie cumpĕta, ci au fost crescuțĭ în atmosfera infectă a vechiului regim tiszaist, care 'șĭ alesese ca problemă „sdrobirea" naționalităților prin maghiarisare violentă. Eĭ sunt deci fiiĭ rĕsfățațĭ ai sistemului despotismului de rassă, care nu cunósce decât pofta și patima de a subjuga și a distruge tot ce are și ce duce o viéță proprie în acest stat.

N'a fost modru și putință ca Berzeviczy și soțĭ sĕ revină la mai bune sentimente față cu milionele de cetățenĭ nemaghiarĭ și sĕ suprime o acțiune, care nu va face decât a lărgi abisul, ce desparte elementul maghiar domnitor de celelalte elemente.

Eĭ sunt ca aceia, carĭ printr'un noroc orb au ajuns sĕ stăpânéscă mai mult decât póte suporta echilibrul creerilor lor. Neputêndu-șĭ da sémă de consecențele finale ale faptelor lor, eĭ îndrăsnesc, riscă și décă va fi de lipsă vor pune totul pe-o singură carte de joc.

Și acésta nu este o momentană pornire a lor, ci au învĕțat de la înaintașii lor a fi așa de nedreptĭ și intoleranțĭ.

Mai e în joc și interesul de a se susține la cârmă. Și ne dă o dovadă eclatantă despre stările de aḑĭ din Ungaria și despre pretinsa tăriă a cabinetului actual, faptul, că el nu se póte susține decât numai ațîțând și purtând rĕsboiŭ în contra naționalităților nemaghiare.

Gróznică rĕspundere ia asuprășĭ acest cabinet înaintea presentului și a viitorului! Dér nu-șĭ dă sémă de ea, fiind-că pentru moment șĭ-a ajuns scopul pe deplin, căcĭ ministrului Berzeviczy i-s'au adus ovațiunĭ și felicitărĭ de către tóte partidele maghiare din cameră fără deosebire, când a presentat proiectul sĕu de reformă școlară.

Și pe lângă urmărirea planului general de maghiarisare, ce l'a moștenit de la tată-sĕu, contele Tisza acésta a voit'o — ca tóte partidele maghiare sĕ apróbe acțiunea în contra școlelor nemaghiare. Un astfel de atestat, că e șovinist get-beget, îi trebuia în momentele când umblă sĕ întroducă clotura și sĕ facă sĕ se priméscă legile, ce displac așa de mult celor din stânga.

Destul că faimosul proiect al luĭ Berzeviczy a fost presentat camerei, ca sĕ-l desbată și sĕ-l voteze. Și i-a fost presentat cu disposițiunile încă și mai înăsprite de cât erau cele ale proiectului supus anchetei, în contra cărora au protestat bisericile nóstre.

Mănușa li-s'a aruncat dér naționalităților.

E în joc esistența școlelor — a limbei și a culturei lor.

Ar însemna sĕ-șĭ subscrie însele sentința de mórte, décă nu ar ridica mănușa.

Lupta între ele și maghiarismul violent este de dată vechie și ea va dura încă mult timp cu diferite șanse. Istoria va dovedi însĕ, că amar se înșelă cei ce cred, că acest proces îndelungat s'ar puté încheia cu desastrul final al causei naționalităților.

Brașov, 11 (24) Octomvrie.

Situația politică ungară e cât se póte de încurcată. Lupta ce a pornit'o opoziția contra provisoriului vamal cu Italia ia dimensiunĭ tot mai marĭ și devine din ḑi în ḑi mai supĕrătóre pentru guvern, în deosebĭ însĕ pentru planurile contelui Tisza.

Se vorbesce, că contele Tisza — vĕdênd, că n'are încătrău — ar voi sĕ prelungéscă ședințele cu o óră, și décă nicĭ cu modul acesta nu va puté dobândi resultate, va întroduce sistemul ședințelor permanente.

Elementele mai moderate din partidul koșutist sunt fórte nemulțumite cu situația politică. Gruparea moderaților e de părere, că prin atitudinea obstrucționistă a oposiției estreme s'a ușurat posiția guvernului, întru cât prin noua obstrucțiune ministrului președinte i-se dă un titlu de drept de a veni mai degrabă în fața dietei cu proiectul sĕu de revisuire a regulamentului.

Pe ḑiua de aḑĭ, Lunĭ, toțĭ deputațiĭ guvernamentalĭ au fost chemațĭ la Budapesta, căcĭ se așteptă, ca sĕptĕmâna acésta sĕ fie decisivă. Președintele camerei Perczel, a declarat, că în decursul acestei sĕptĕmânĭ ministrul-președinte Tisza îșĭ va motiva proiectul sĕu de revisuire a regulamentului, pentru-ca sĕ se pótă alege comisiunea de 21 parlamentară, care se va ocupa cu proiectul de revisuire. Se va începe, decĭ, o luptă mare, care se va sfîrși, probabil, cu disolvarea dietei.

Crisa patriarchatului. Ḑiarului „*Lokalanzeiger*" i-se telegrafiéză din Belgrad următórele: Nouele scirĭ spun, că sinodul a declarat pe patriarch depus din demnitatea sa, dér majoritatea consiliului mixt s'a pronunțat în favórea patriarchului, pentru-ca el sĕ rĕmână la post. Sinodul a cerut ministerului cultelor îndepărtarea patriarchului. Se crede că este cu neputință ca patriarchul Ioachim sĕ rĕmână la post întru cât are întreg sinodul în contra sa.

Din Constantinopol se telegrafiéză:

Patriarchul a destituit nu numai pe mitropolitul din Durazzo, ci încă pe alțĭ membriĭ ai oposițiunei din sinod, înlocuindu-i cu persóne devotate lui.

Din acéstă causă, cei opt membriĭ ai oposițiunei sinodului au consemnat ministrului cultelor un memoriŭ, declarând pe patriarchul Ioachim depus din demnitatea sa.

Oposițiunea din sinod a cerut în zadar și intervenția ambasadei rusescĭ.

Sultanul voesce cu orĭ-ce preț, aplanarea conflictului.

Prestigiul patriarchului este atins.

Reforma electorală în dieta Bucovinei. Auspiciile, ca reforma electorală sĕ fie votată încă în sesiunea actuală a dietei — scrie „Deșteptarea" — au progresat mult. Partidele majorității au căḑut de acord asupra detaliilor. Se speră, că și marii proprietarĭ sunt dispușĭ la un compromis. Proiectul nou prevede 51 deputațĭ în total. Proiectul nou susține curia comunelor rurale, adaogând o curie generală. Arondarea cercurilor electorale *are ca basă ideia națională*. Partidele majorității susțin votul secret.

Sașiĭ și proiectul luĭ Berzeviczy.

In ce situație penibilă au ajuns deputațiĭ Sașilor cu prudența și circumspecția lor tradițională, care i-a îndemnat sĕ între în partidul guvernului, din care abia cu câțĭ-va anĭ mai nainte eșiseră, se póte vedé acum cu ocasiunea proiectului de reformă al luĭ Berzeviczy.

Ḑiarul „S. D. T." din Sibiiu, care în ce privesce moderația și circumspecția nu lăsa nimic de dorit, publică în ultimul sĕu numĕr un articol din care transpiră suprema îngrijire față cu viitorul școlelor săsescĭ. Articolul pórtă titlul „*Die Zerstörung unserer Volks schule*" (Distrugerea școlelor nóstre primare). Reproducem din el unele pasage mai marcante:

Cu o emoție profundă și cu sentimentul unei amărăciunĭ inexprimabile am cetit vestea, ce ne sosi de la Budapesta. O declarație de rĕsboiŭ este acésta, atât de neîntemeiată, atât de fără rost și atât de brutală, la care nu se așteptau nicĭ cei mai desperațĭ pesimiștĭ în mijlocul nostru. Este o declarație de rĕsboiŭ la adresa tuturor popórelor nemaghiare, la adresa jumătățiĭ populației din țéră (Majoritățiĭ! — Tr.), emanată de la un guvern, a căruĭ sfântă datorie este, nu se facă politică unilaterală de rassă, ci sĕ cultive și promoveze interesele culturale ale tuturor fiilor acestei patriĭ, cu egală seriositate și îngrijire.

Décă acei agitatorĭ, pe carĭ îi adulmecă conscienta cea rea a guvernanților și fantasia surescitată a salvatorilor de patrie impotențĭ pretutindenea, unde în realitate nu e vorba de altceva de cât de adevĕr și de dragostea împlântată de Dumneḑeu față de propriul tĕu sânge, — décă acei agitatorĭ ar esista și ar cutriera țéra în cete ațîțând cu oratorie detestabilă pacînicul și muncitorul nostru popor împotriva statului la granița căruia locuesce de opt sute de anĭ, — ḑeu n'ar puté obține resultatul, pe care trebue sĕ-l aibă noul proiect al ministrului de culte, și n'ar puté sĕ stîrnéscă revolta pătimașă chiar și a celui mai liniștit și mai moderat dintre noi. — în mĕsura în care a isbutit s'o facă acésta domnul *Berzeviczy*.

Unde esistă pe rotogolul pământului vr'un stat civilisat, ai căruĭ conducătorĭ, sub pretextul, că trebue sĕ consolideze statul și sĕ întaréscă autoritatea lui, sĕ pornéscă a zăticni pe propriiĭ sĕi cetățenĭ din liniștea lor, când printr'o mĕsură, când prin alta? Ce stat civilisat mai ofenséză atât de brutal sentimentele cetățenilor sĕi aruncându-i pradă grijei pentru bunurile lor sfinte, cultivate din străbunĭ cu dragoste și sacrificiĭ? Unde se mai întêmplă ca cetățeniĭ sĕ nu fie lăsațĭ a se bucura de patria lor, căreia ar vré sĕ se alipéscă din tot sufletul lor, și sĕ li-se facă abominabilă glia de pământ, pe care o arau străbuniĭ lor, și aerul, ce-l inspiră aprópe de o miie de anĭ? Unde mai domnesc asemenea principiĭ pentru a guverna și consolida un stat?...

Décă enunțăm aicĭ, că noul proiect, în cas că va deveni lege, este propriu de a distruge întréga instrucție poporală săséscă, *isvorul culturei nóstre, clenodiul nostru și lumina ochilor noștri* încă din timpul imigrăriĭ nóstre, — acésta nu este o exagerație, ci este espresiunea recunóscerei, ce ni-se impune cu cât mai mult cetim paragrafii acestui operat, din care transpiră fanatismul dogorîtor, și cu cât mai mult ne zugrăvim consecințele practice, ce trebue sĕ le aibă esecutarea mĕsurilor ne mai pomenite ale unei asemenea legĭ...

Cu profundă seriositate o spunem pe față, că prin înăspririle strașnice ale proiectului în comparație cu anteproiectul, poporul săsesc, biserica nóstră va fi pus *în fața alternativei, décă mai face sĕ întreținem din propriile și aprópe ineluctabilele nóstre sacrificiĭ școlele, a căror valóre pentru noi este atât de depreciată și pentru administrarea cărora nu vom mai puté căpĕta ómenĭ din sângele nostru, orĭ sĕ lăsăm întreținerea lor în sarcina acelora, carĭ au de gând sĕ le despóie de conținutul lor săsesc?...*

Cu nerăbdare chinuitóre se îndreptéză privirile nóstre ale tuturor asupra bărbaților, carĭ sunt chemațĭ a representa interesele poporului nostru acolo, unde se decide asupra binelui, și mult mai des asupra rĕului populațiunei. O problemă mai grea n'au avut deputațiĭ noștri de mult, póte nicĭ-odată! Sĕ le dea putere cugetul la pericolul grozav de care sunt amenințate bunurile culturale ale poporului din care fac parte și sĕ înlăture cu tóte mijlócele ce au mai rĕmas celor asuprițĭ în acest stat de drept, Ungaria, nenorocirea ce ne pregătesce orbirea fatală.

Intregul nostru popor privesce acum la dênșiĭ și așteptă sĕ vadă ce vor face și cum se vor afirma în acéstă oră de estremă necesitate!

Decisiunea în cestiunea procesului şcólelor catolice din România.

Mai înainte de a-se publica în „Monitorul Oficial“, diarul „Voinţa Naţională“ comunică decisiunea ministrului instrucţiunei publice în cestiunea şcólelor catolice ale congregaţiunei „Notre Dame de Sion“. Étă în întregime acea decisiune:

Art. I. Se retrage autorisaţia dată celor trei superióre ale şcólelor „Notre Dame de Sion“ din Galaţi, Iaşi şi Bucuresci.

Se retrage autorisaţia dată până acum întregului personal didactic al acestor şcolĭ.

Art. II. Se dă termen până la 10 Decemvrie 1904, pentru-ca câte trele institute sĕ se pună în regulă faţă de Minister, în ceea-ce privesce autorisarea de a funcţiona a întregului personal, programele, orarele, listele complecte de cărţĭ şi autorisarea de a funcţiona a fie-căreia în parte din secţiunile din care se compune fie-care din aceste şcolĭ.

Până la 10 Decemvrie 1904, disele institute vor puté funcţiona în mod provisoriu în starea actuală.

Art. III. Nu se va reînoi autorisarea de funcţionare pentru şcóla de băeţĭ de pe lângă institutul din Galaţĭ, precum nicĭ pentru camerile în carĭ, persóne strĕine de institut, sunt admise a petrece un timp mai mult séu mai puţin lung, şi carĭ se află anexate pe lângă institutele din Galaţĭ şi Iaşĭ. Atât şcóla de băeţĭ, cât şi camerele, vor fi închise chiar de acum.

Art. IV. După 10 Decemvrie 1904, nu va puté sĕ funcţioneze nicĭ unul din aceste trei institute, precum şi nicĭ una din secţiunile, carĭ le compun, décă nu va fi depus la minister tóte actele şi documentele cerute de regulament, pentru împlinirea art. 3 de mai sus şi anume: In ceea-ce privesce personalul: certificatele şi diplomele de studiile făcute ale fie-căreia din persónele pentru care se cere autorisarea şi din carĭ sĕ se constate, că acea persónă posedă studii regulate, carĭ sĕ fie cel puţin echivalente cu acele pe carĭ vor fi chemate a le preda în institut.

In ceea-ce privesce învĕţământul: programele analitice ale cursurilor, ce vor avé a se preda în fie-care clasă în parte, şi orariul de dilele şi órele sĕptĕmânei în fie-care materie, va avé a se preda în fie-care din clase şi de fie-care persónă.

In ceea-ce privesce cărţile de învĕţământ: lista complectă a cărţilor, carĭ vor avé a se întrebuinţa în fie-care clasă, însoţită de câte două esemplare din fie-care carte.

Art. V. Autorisarea de-a funcţiona se va da acelora din disele institute, carĭ vor împlini condiţiunile cerute de regulamentul şcólelor private de la 4 Iulie 1896 şi carĭ vor da garanţii suficiente, că se vor satisface cerinţele educaţiei naţionale asupra elevelor fiice de părinţĭ românĭ ortodoxĭ, scoţĕndu-le de sub influenţa care le depărtéză de religia lor părintéscă şi de familiile lor.

Art. VI. Odată ce lista personalului, programelor, orarele şi lista de cărţĭ vor fi fost aprobate de minister, nu se va mai permite nicĭ o modificare în ele, fără o nouă autorisare dată de minister, în urma împlinirei tuturor formalităţilor prevĕdute de regulament.

Art. VII. Institutele rĕmân supuse tuturor obligaţiilor ce le-au fost impuse prin ordinele ministeriale Nr. 39.445 din 12 Iulie 1904 şi nr. 42.019 din 2 August 1904, precum şi tuturor dispoziţiilor cuprinse în legile, regulamentele şi ordinele ministeriale. Orĭ-ce abatere de la dispoziţiile de mai sus, va atrage darea în judecată şi eventual, închiderea institutelor.

Aceleaşĭ mĕsurĭ vor fi luate şi în cas când în institutele menţionate se va întrebuinţa cea mai mică influenţă asupra credinţelor religióse ale elevelor, fiind întreg institutul rĕspundĕtor pentru orĭ-ce încercare de acest fel din partea orĭ-cui din acei carĭ compun personalul sĕu.

Art. VIII. Se va pedepsi cu retragerea autorisărei şi cu interdicerea funcţionărei în învĕţământul privat, orĭ-care persónă din personalul institutelor, care se va fi făcut culpabilă de vre-o abatere de la prescrierile art. 7 de mai sus; ér acéstă dispoziţie se va aplica chiar de acum, următórelor persóne:

D-nei Maria Vîrnav, în religiune Soeur Marie Pudentienne, superióra institutului din Galaţĭ.

D-nei Soeur Zelie, superióra institutului din Iaşi.

D-nei Apoline Fontenoy în religie Soeur Marie Claire de la institutul din Galaţĭ.

D-nei Maria Theophane, în religiune Soeur Marie Theophane, de la institutele din Bucuresci şi Galaţĭ.

Făcut în Bucuresci, adĭ 7 Octomvrie 1904.

Ministru, *Sp. Haret.*

Rĕsboiul ruso-japones.

Scirile, ce de două dile sosesc de pe câmpul de rĕsboiŭ anunţă, că situaţiunea la Şaho e neschimbată Cei doi adversarĭ îşĭ stau faţă în faţă neactivĭ, şi numai avantposturile lor se ciocnesc une-orĭ, făcĕnd recunóscerĭ de teren.

Pausa acésta o folosesc adversarii pentru a-se pregăti în vederea luptelor viitóre. Se dice, că lui *Kuropatkin* i-a sosit din Charbin un nou corp de armată, pe care el îl aştepta de mult şi se mai afirmă, că generalissimul rus ar fi telegrafiat Ţarului, că va esecuta din literă în literă ordinul ce i-s'a dat: a învinge séu a muri.

Scirile cu data de *22 Octomvrie* spun următórele:

Petersburg: Cu data de 21 l. c. *Kuropatkin* a telegrafiat Ţarului, că în séra dilei de 20 l. c. Japonesii s'au retras din localitatea Sakepu. Nóptea de 21 Oct. a trecut *liniştită.* Nicĭ o mişcare pe întreg câmpul de rĕsboiŭ.

Tokio: Mareşalul *Oyama* anunţă: Erĭ *nicĭ o schimbare* la front. Numĕrul tunurilor cucerite de armata stângă este de 43. Lângă Handliapu avantpostul nostru a găsit în nóptea de 20 l. c. 200 de Ruşi morţĭ.

Petersburg: Generalul *Saharow* telegrafiéză statului major cu data de 21 l. c., că în acea di *n'a fost nicĭ o ciocnire* la frontul armatei manciuriene. Inimicul *a evacuat*, grăbit, în nóptea de 21 l. c. localitatea *Sakepu*. In Sakepu s'au aflat arme, muniţiunĭ şi provisiunĭ. Artileria nóstră a aflat un tun, patru avantrenurĭ cu muniţiunĭ, pe carĭ le-a lăsat pradă inimicul. De la 16 Octomvrie trupele nóstre au luat ca trofee 14 tunurĭ inimice, dintre carĭ 9 tunurĭ de câmp şi 5 de munte.

Corespondentul diarului „Brsevija Vjedomosti“ telegrafiéză din *Mukden* următórele, cu data de 21 l. c.: In nóptea trecută Japonesii au atacat 3 compănii din regimentul nostru 35, atacul însĕ *a fost respins* şi inimicul a fost gonit până la şanţurĭ, carĭ au fost cucerite. Cu ocasiunea acésta Ruşii au luat ca pradă o mare cantitate de conserve, munţiunĭ, unelte şi un tun. O mare furtună a bântuit. *Nóptea termometrul a cădut cu 5 grade sub zero.* Un vĕnt puternic suflă. Japonesii sufer nespus de mult din causa intemperiilor. *Mulţĭ din ei se prăpădesc de frig.* In zorii dilei cazacii noştri au aflat în posiţiunile înaintate 12 Japonesĭ amorţiţĭ de frig. Cazacii i-au adus la corturĭ şi i-au readus la viéţă. Ei spun, că frigul causéză marĭ stricăciunĭ Japonesilor.

Petersburg: Agenţia telegrafică rusă anunţă din *Uciuci* cu data de 21 l. c.: Primul corp sub conducerea lui *Mayendorf* a susţinut o luptă mare de la 11—18 Octomvrie pe înălţimile de la Yansintun, şi cu tóte că a avut marĭ pierderĭ în acest ţinut muntos, totuşĭ s'a distins mult în luptă. O sângerósă ciocnire a fost aceea ce s'a dat cu ocasiunea cucerirei înălţimilor de pe malul rîului Saho lângă localitatea Sahoyang. Ruşii au luat ca pradă 14 tunurĭ, 40 carĕ cu muniţiunĭ şi un mare numĕr de puscĭ.

Ţarul Nicolae a decorat cu ordinul Sf. George pe generalul *Potilov*, care la 13 Octomvrie a cucerit 12 tunurĭ de la Japonesĭ cu ocasiunea luptei de pe colina numită Arborul-solitar. Colinei i-s'a dat numele *Potilov.* Ea trebuia ocupată cu orĭ ce preţ, décă era vorba, ca *Kuropatkin* sĕ susţină linia Saho şi sĕ nu fie tăiat de aripa rĕsăriténă.

Succesul acesta a fost urmat şi de alte succese mai neînsemnate, fără însĕ ca Ruşii sĕ fi bătut armata luĭ *Nodzu.* Prin acest succes Japonesilor li-s'a oprit înaintarea.

Un ucas al Ţaruluĭ ordonă chiămarea sub arme a reservelor din *120 districte militare*, pentru a-se întregi corpurile de armată din Varşovia, Vilna, Chiew şi Moscva şi pentru a-se completa numĕrul reservelor din districtele militare siberiane.

*

Asupra situaţiunei la Port-Arthur nu se scie nimic positiv. Scirile ce vin din *Cifu* spun, că Japonesii pregătesc un atac general pe la începutul lunei Noemvrie, de la care speră resultate definitive.

Faptul, că flota rusă din Baltica a plecat deja spre Extremul Orient, îndémnă pe Japonesĭ a grăbi cu operaţiunile de asediare. Flota a părăsit piscul de nord al Danemarcei şi merge acum prin marea de Nord spre canalul *Lamanche.* Englesii în *Dover*, ér Francesii în *Calais* aştéptă trecerea flotei. Japonesii aştéptă sosirea flotei în faţa Port-Arthurului pe la mijlocul lui Ianuarie. Se ivesce, dér, cestiunea, décă Port-Arthurul se va puté susţiné până în Ianuarie? Până acum Japonesii n'au putut sĕ cucerésca nicĭ forturile externe, aşa că décă garnisóna dispune de provisiunĭ şi muniţiunĭ suficiente, e posibil, ca şi în Ianuarie Port-Arthurul sĕ fie încă în mânile Ruşilor. Décă însĕ îi vor lipsi muniţiunile, provisiunile şi numĕrul suficient de braţe de apĕrare, generalul *Stössel* va fi silit orĭ sĕ închine cetatea, orĭ sĕ-şĭ jertfésca până la unul toţĭ luptătorii, înainte de a fi primit ajutor din afară.

De la comitat.

Braşov, 22 Oct. n.

Décă vom avé în vedere crisele cele multe ce neliniştesc şi nemulţămesc spiritele din tótă ţéra, crisa economică, crisa pactului, crisa armatei, crisa parlamentului produsă de-o parte de obstrucţie, de altă parte de ameninţările guvernului cu clotura şi cu disolvarea, nu putem nicĭ decum sĕ ne mirăm, că în genere poporaţiunea dă aşa puţină atenţiune mersului treburilor administrative şi lucrărilor adunărilor municipale şi a comisiunilor lor.

Sub regimul absolutismului constituţional, de care avem parte de atâta amar de anĭ, nicĭ nu s'a putut, ca vechea instituţie a comitatelor sĕ prospereze aşa ca sĕ pótă deveni un adevĕrat scut al dreptului şi al libertăţii cetăţenilor de diferite naţionalităţĭ.

De mult comitatele au ajuns a fi numai o jucărie în mâna guvernului. Tot ce mai póte sĕ fie trecut în contul profitului poporaţiunii, décă vom abstrage de la tóte afacerile ce cad în sfera politicei guvernului faţă cu naţionalităţile, este lucrarea conscienţiósă, ce şi câtă se face pentru îmbunătăţirea administraţiei comitatense.

Nu sunt prea multe comitatele, în carĭ se lucréză cu deplină seriositate, zel şi pricepere pe terenul acesta, mai isolat de politica militantă a dilei.

Intre aceste comitate póte fi numĕrat cu drept cuvĕnt comitatul nostru al Braşovului, care în ce privesce lucrarea seriósă pe terenul administrativ, ocupă un loc de frunte. Luna Septemvrie a fost folosită de către comitatul nostru pentru a pregăti materialul bogat, care a fost presentat *Congregaţiei ordinare de tomnă*, ce s'a ţinut adĭ o sĕptĕmână.

Cu ocasiunea acésta d-l fişpan al comitatului Braşov Dr. Székely a ţinut o vorbire de deschidere, în care a desfăşurat idealul ce-l urmăresce, în ce privesce administraţiunea comitatului.

D-l fişpan Dr. George *Szekely* în discursul sĕu de deschidere a mulţumit provedinţei divine, pentru-că cel puţin comitatul nostru l'a salvat de pericolul fómetei. Tot-odată îşĭ esprimă mulţumirea faţă cu guvernul, pentru-că a luat sub îngrijirea sa comunele cele mai lipsite din acest comitat, trecĕndu-le în sfera aşa numitei acţiunĭ sĕcuiescĭ. Mai pe sus de tóte însĕ esprimă mulţumirea sa faţă cu poporaţiunea comitatului, faţă cu funcţionarii comitatului şi ai comunelor, carĭ lucréză cu zel şi sentiment de datorie pentru binele public; mulţumesce de asemenea membrilor în comitete, carĭ au desfăşurat o activitate zelósă întru promovarea intereselor economice şi culturale ale comitatului. Numai ast-fel va fi posibil a-şĭ realisa idealul esprimat deja în discursul program, şi anume: De a asigura prosperitatea întregei populaţiunĭ prin pace trainică, prin crearea şi întărirea bunei înţelegerĭ şi a stimei reciproce.

Tot în sensul acesta a vorbit d-l fişpan şi la prândul, ce l'a dat după adunare şi la care au fost invitaţĭ mai mulţĭ membri din comitet.

La ordinea dilei au fost numĕróse cestiunĭ, din carĭ amintim următórele:

Comitetul municipal a însărcinat pe d-l vice-şpan a face demersurile necesare pentru cedarea spitalului militar în sarcina erarului.

Din suma de 23.630 coróne disponibilă în urma regulării salarelor funcţionarilor comitatului pe contul budgetului de stat, s'au distribuit diferite sume pentru administraţia centrală, ér 5555 s'au adăogat la fondul de reservă.

In privinţa creării unui palat administrativ a fost însărcinat d. v.-şpan de a intra în tratative cu institutul de pensiunĭ, în al cărui edificiu se află actualmente cancelariile administraţiei, décă s'ar puté cumpĕra acest edificiu şi sĕ fie adaptat, orĭ décă nu s'ar puté ajunge la înţelegere atuncĭ sĕ se caute un loc potrivit pentru zidirea unui alt edificiu.

In privinţa orelor oficiale la viceşpan şi scaunul orfanal s'a decis, ca de la 1 Octomvrie — 1 Maiŭ sĕ fie între 8—12 a. m. şi 3—5 p. m., ér în lunile de vară de la 7—1, ér după amiadĭ sĕ rĕmână liberĭ.

In cursul anului 1905 fondurile scaunului orfanal s'a hotărît a se depune la „Sparkassa“, filiala „Albinei“, la „Önsegélyzö“ şi la „Bank u. Lagerhaus“. Depunerile sĕ se facă în proporţia fondului de reservă a fiecărui institut. (Sparkassa 667.000 coróne, Albina 200,000 cor., Önsegélyzö 80.000, Bank u. Lagerhaus 20.000 coróne.)

Hotărîrea comunei Braşov referitóre la esploatarea arborilor aflătorĭ pe livedile private din pădurĭ, a fost înapoiată comunei din cause de competenţe, împreună cu recursul lui Arsenie Vlaicu.

S'a aprobat cedarea terenurilor comunale din Ghimbav pentru comunităţile bisericescĭ ev. luterane şi cea greco-orientală.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Octomvrie.

Un nou proces de „agitaţie“. Cetitorii noştri cunosc afacerea cu *confiscarea a două cărţĭ* de cântece compuse de d-l învĕţător *I. Dariu* şi apărute în editura librăriei Zeidner. Tribunalul din T.-Mureşului a fixat termin pentru petractarea principală în afacerea „Cărţii de cântece diverse“ (în sensul alineei 2 şi 3 a §-lui 477 din pr. p.) pe diua de *4 Noemvrie* a. c. órele 8 a. m. Pe acéstă di au fost sorociţĭ la T.-Mureşului atât d-l I. *Dariu*, cât şi d-l Carol *Zeidner*, cu observarea, că pot sĕ se presente în persónă, séu sĕ-şĭ trimită un representant. Chiar de nu s'ar presenta însĕ, orĭ de nu şĭ-ar trimite representant, judecata se va ţiné şi se va aduce sentinţă.

Visita Regelui Carol la universitatea din Iaşĭ. In diua de 4 Octomvrie ora 10 dim., Regele Carol urmat de suita regală a visitat palatul universitar din Iaşĭ. Tinerimea universitară i-a făcut o entusiastă primire, ér d-l rector C. Climescu, l'a salutat prin o frumósă cuvĕntare mulţumindu-i de bună voinţa ce a arătat visitând Universitatea. La acésta cuvĕntare regele a rĕspuns mulţumind, din inimă, atât profesorilor universitarĭ, cât şi tinerimei universitare de frumósa şi entusiasta primire, ce i-s'a făcut. Studenţilor le uréză spor la muncă, ca astfel sĕ devie bunĭ cetăţenĭ şi bunĭ patrioţĭ. După acésta a urmat discursul de deschiderea cursurilor

ţinut de distinsul profesor universitar d-l Găvănescul, vorbind despre „Rolul şi menirea Universităţilor". Regele a felicitat călduros pe conferenţiar, exprimându-şi tot-odată dorinţa de a avé o copie după acea conferenţă. Apoi a semnat actul de deschidere şi visità rênd pe rênd sălile de curs, laboratoriile, museele şi biblioteca centrală, rĕmânênd pe deplin mulţumit. La plecare Regele s'a fotografiat împreună cu profesorii, studentele, studenţii şi persónele presente. La óra 5 în aceeaşi ḑi, Suveranul a visitat facultatea de medicină.

Iubileul lui Lueger nu lasă sĕ dórmă liniştiţi pe adversarii lui implacabilĭ, consorţiul evreo-socialist din capitala Austriei. Interḑicerea retragerei cu torţe motivată de ameninţările socialiştilor, că vor face o contra-demonstraţiune — a fost adusă în desbaterea dietei provinciale din Viena, unde social-creştinii au protestat energic contra interḑicerei. Au avut loc scene tumultuóse, la carĭ a luat parte şi galeria, aclamând pe primarul Lueger. La eşire deputatul socialist Seitz a fost maltratat şi scuipat de o cétă de femei. Socialiştii vor cu orĭ-ce preţ sĕ tulbure serbările aranjate în onórea lui Lueger şi şĭ-au început opera deja în preḑiua aniversării cu ocasiunea desvĕlirei unei fântânĭ monumentale jubilare. Socialiştii au început sĕ vocifereze aşa că primarul Lueger numai cu mare dificultate a putut sĕ-şĭ ţină discursul. — Este nostimă afirmarea lui Seitz în dieta Austriei, ḑicênd că Lueger face concurenţă împĕratului, de óre-ce când se întîmplă ca împĕratul sĕ iasă pe stradă şi Lueger sĕ fie şi el pe acolo — poporul îi face lui mai marĭ ovaţiunĭ de cât împĕratului. — Ne putem aştepta sĕ primim scirĭ nouĕ despre scene tumultuóse ce se vor fi petrecut erĭ, în ḑiua aniversăriĭ.

Procesul de pressă al ministrului preşedinte Tisza. In faţa curţii cu juraţi din Budapesta s'a judecat ḑilele acestea procesul intentat de fósta direcţiune a băncii industriale din Budapesta ḑiaristului *Fényes*. Se scie, că banca industrială constituise un consorţiu („Stéua Română") pentru exploatarea de petrol în România. Consorţiul în a cărei direcţiune era şi actualul ministru preşedinte contele *Tisza*, avênd perderĭ, a trebuit sĕ lichideze. Diaristul Fényes, pus la cale de cei-ce şi-au perdut tótă averea în acéstă intreprindere, a acusat într'o serie de articole direcţiunea, de malversaţiunĭ. De aicĭ proces de pressă. La proces s'a presentat şi ministrul preşedinte şi a rostit un discurs, în care a cerut juraţilor sĕ-i apere onórea şi sĕ salveze pressa de ómenĭ ca Fényes. Verdictul a fost afirmativ şi onórea lui Tisza spălată. Fényes va sta trei lunĭ la închisóre, unde va ispăşi delictul de a fi tras la îndoială onorabilitatea unei direcţiunĭ din care făcea parte şi un ministru preşedinte.

Adunarea generală *a „Reuniunei învĕţătorilor din archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş"* e convocată pe ḑilele de 4 şi 5 Noemvrie st. n. 1904 în Blaşiŭ.

Catedră de istoria Românilor la univ. din Cernăuţĭ. Deputaţii românĭ Nicolae de Wasilco şi Lupul au cerut în şedinţa de Vinerĭ a dietei bucovinene sĕ se înfiinţeze o catedră de istoria Românilor la universitatea din Cernăuţĭ.

Contra grevelor. Ministrul preşedinte *Tisza*, ca ministru de interne, a dat un ordin catră tóte autorităţile administrative, *în contra grevelor*. Ordinul nu se referă la muncitorii de câmp şi industralĭ, ci combate viu grevele provocate de agitatorii neconscienţioşĭ, şi îndrumézà autorităţile administrative sĕ scape, cu tóte mijlócele ce le stau la disposiţie pe muncitorĭ din ghiarele agitatorilor parasiţĭ, carĭ înfluinţézà asupra lor. Ordinaţiunea nu înşiră taxativ mijlócele de salvare, ci se mărginesce la generalităţĭ, indicând la fine, că guvernul va face din parte-i tot posibilul, ca prin esecutarea mĕsurilor luate de guvern din partea autorităţilor, sĕ se pună basele unui viitor mai bun.

D-l Sp. Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice al României a obţinut un concediu, începênd de la 10 Octomvrie v. şi până la 14 Noemvrie. Preşedintele consiliului d-l Sturdza ministru de rĕsboiŭ, a fost însărcinat cu interimatul ministeriului cultelor şi instrucţiunei publice. D-l ministru Haret, împreună cu dómna Haret, va pleca în strĕinătate.

Din Alba-Iulia ni-se scrie următórele: La póla munţilor apusenĭ acum de 2 sĕptĕmânĭ s'a început culesul viilor, cu un resultat mijlociu, însĕ mustul e de o calitate mai bună ca în anul trecut. Viile altoite peste tot au dat mult vin şi preţul încă e mulţumitor, plătindu-se hectolitru şi cu 50—60 coróne. Cel din viile vechĭ de la 30—40 coróne hectolitru. — Recolta cucuruzului în mare parte a fost compromisă, însĕ icĭ colea a fost şi bună, mai ales în valea Mureşului, unde seceta nu a devastat. Fên a fost puţin, dér au otăvit fênaţele forte bine, numai timpul de ar ajuta ca sĕ se pótă usca otava. De vom avé o tómnă mai lungă pericolul lipsei de nutreţ se va micşora. Cât de mănóse au fost ploile din Septemvrie s'a vĕḑut din înfrunḑirea şi înflorirea multor pomĭ şi arborĭ. Napii cartofii şi curechiul în urma ploilor s'au restaurat şi sunt deplin desvoltaţĭ. — Notariul George Cadariu din Ciugud, care a fost împuşcat într'o nópte în cancelaria lui prin feréstră de către un om rĕu, care nicĭ până acum nu s'a putut erua, este restaurat pe deplin şi sănĕtos, deşi glonţul nu i-s'a putut scóte din piept.

Sfinţire de clopot. Ni-se scrie din Sĕlsig (Sĕlagiu): D-l Ioan *Nistor*, protopop al tractului Mireşul şi paroch în Sĕlsig, a procurat pentru biserica din acéstă comună pe cheltuiala proprie un clopot mare întru amintirea repausatei sale soţii. Sfinţirea clopotului s'a sĕvîrşit cu solemnitate. Predica ocasională a rostit'o părintele G. Centea din Asuagiul de sus. Asemenea fapte se laudă de sine.

Societatea de lectură „Ioan Popasu" a tinerimei studióse de la institutul teologic-pedagogic din Caransebeş s'a constituit în şedinţa sa din 2/15 Oct. 1904 sub presidiul d-lui prof. Dr. Petru Ionescu în modul următor: Preşedinte: Dr. Petru Ionescu, prof. la institutul pedagogic, v.-preşedinte Romul Ancuşa teol. c. III., notar I. Valeriu Perin teol. c. III., notar II., Dămian Izvernicean ped. c. IV., bibliotecar Petru Olde teol. c. II., v.-bibliotecar (econom) George Săcoşan ped. c. III, casar George Şdicu teol. c. II. controlor, Alexie Creţiu ped. c. IV., redactor Cornel Mircea teol. c. III. Membrii în comitet: Marcu Boldovina teol. c. III., Ioan Surlaş teol. c. III., Constantin Bălean teol. c. II., Pavel Magdescu teol. c. II., Ioan Enuica teol. c. I., Nicolae Popovicĭ teol. c. I., Simion Sêrbu ped. c. IV., Iosif Bogdan ped. c. III., Aureliu Bălan ped. c. II., Ioan Popa Curescu ped. c. I.

Avis. Adunarea cercuală a despărţĕmêntului *„Hida-Huedin"* al „Asociaţiunei pentru literatura rom. şi cult. pop. român", neputêndu-se ţine în 16 Septemvrie a. c., se convócă din nou în Hida (Hidalmás) pe 30 Octomvrie 1904 pe lângă acelaşĭ program.

Arestarea defraudantului Jenner. Vinerĭ a fost arestat în Viena servitorul de bancă Anton Jenner, care defraudase mai acum câte-va sĕptĕmânĭ suma de 233,000 cor. Jenner a fost găsit în casa prietinului sĕu Beichbuchner, unde a stat tot timpul ascuns. Afară de Ienner au mai fost arestaţĭ încă 7 complicĭ, implicaţĭ în acéstă defraudare. Din suma de 233,000 cor. s'a aflat partea cea mai mare.

Fuga lui Kalman Soos. — Consilierul de la tribunalul din Budapesta Dr. Soos, osêndit pentru corupţiune în oficii la 3 anĭ închisóre, a dispărut de mai multe ḑile din Budapesta şi se presupune că ar fi luat drumul spre America. Soos fusese pus pe picior liber din causa stării sale sanitare sdruncinate, se afla însĕ sub pază severă poliţienéscă.

Ţarul şi studenţii din Dorpat. Ţarul a permis corporaţiunilor de studenţĭ de la universitatea germană din Dorpat, rusificată de curênd, de a purta însemnele speciale ale universităţii. Hotărîrea Ţarului a provocat o mare manifestare de bucurie în rêndurile studenţilor, carĭ au trimis Ţarului o telegramă de omagii şi mulţumire. Retragerea cu facle proectată a se face în onórea ministrului instrucţiunei publice a fost părăsită în urma dorinţei esprimată de ministru.

Drama de la Bologna. La 11 Octomvrie s'a început în faţa curţii cu juraţĭ din Turin, — unde s'a transpus afacerea din causa de suspiciune legitimă — procesul lui Tullio Murri şi complicĭ acusaţĭ de a fi asasinat la 28 August 1902 în palatul Bisteghi pe contele Bonmartini, cumnatul sĕu. Afară de Tullio Murri, advocat, care este acusatul principal, mai sunt inculpaţĭ: 1) Teodolinda Murri vĕduva contelui asasinat, Rosina Bonetti, metresa lui Tullio, doctorul Pio Naldi şi doctorul Carlo Secchi, amantul Teodolindei. Procesul forte misterios, pe care judecătorul de instrucţie l'a studiat timp de doi anĭ, va dura 2—3 lunĭ. Sunt citaţĭ 380 martorĭ. Numĕrul apĕrătorilor este de 22. Este interesant, că denunţiatorul lui Tullio a fost însuşĭ tatăl sĕu doctorul Murri, profesor la universitate în Bologna.

O ascensiune sciinţifică. Cunoscutul aeronaut *Spelterini* va veni la primăvară în Bucurescĭ, unde a mai fost în două rîndurĭ. Spelterini, care a trecut de curînd pe d'asupra Alpilor cu balonul, fotografiind cele mai înalte culmĭ, îşĭ propune sĕ facă şi în România o nouă ascensiune sciinţifică trecênd pe d'asupra Carpaţilor. D-l Paul Ciculescu, care împreună cu d-l maior Văitoianu, pe atuncĭ locotenent, a însoţit în 1888 pe Spelterini în prima ascensiune sciinţifică făcută în România când balonul s'a coborît în apropiere de Turtucaia, a propus celebrului aeronaut sĕ-l însoţéscă şi de data acésta în ascensiunea ce o va face la primă-vară.

Introducerea sistemului metric în Anglia şi Statele-Unite. S'a făcut comunicare Academiei de sciinţe din Paris, că în fine sistemul metric a început a fi întrodus în institutele geodesice şi şcolile superióre din Anglia şi Statele unite. Se scie, că până acum sistemul lor de mĕsurĭ unitar a fost yardul.

Obiectele găsite în tramvai, ca: umbrele, pălării, haine etc. se vor vinde cu licitaţie în ḑiua de *25 Octomvrie* la órele $9^1/_2$ la gara de pe promenadă.

„O desilusie neaşteptată."

D-l Indre László, advocat în Cluşiŭ, ale cărui sforţărĭ acrobatice pe terenul patriotismului hermafrodit sunt destul de cunoscute, publică în numĕrul cel mai recent al ḑiarului „Ellenzék" din Cluşiŭ un articol sub titlul „Cestiunea episcopiei române gr. orientale".

Redacţia îşĭ spală mânile, declinând orĭ-ce conivenţă prin următórele cuvinte, a căror ironie este destul de manifestă:

„Deşi nu suntem de acord cu autorul articolului, avênd însĕ în vedere că d-l advocat *s'a arĕtat în totd'auna patriot* (mindig hazafinak mutatta magát), dăm loc întîmpinării d-sale".

D-l Indre în numitul articol îşĭ esprimă durerea, că magistratul din Cluşiŭ a respins petiţia, pe care dênsul şi încă doi advocaţĭ românĭ şi un jude pensionar, toţĭ cetăţenĭ ai numitului oraş, au adresat-o magistratului, cerênd acordarea gratuită a unui loc pentru reşedinţa unei episcopii române gr. orientale. Secţia magistratului, ḑice d-l Indre, a respins cererea aducênd motivul insultător, că Cluşiul ca oraş maghiar nu vrea sĕ dea nimic unei bisericĭ nepatriotice valahe, ba au fost între senatorĭ şi de aceia, carĭ au ḑis, că aicĭ în Cluşiŭ sĕ nu se mai îngădue a-se stabili nicĭ un Valah.

D-l Indre continuă:

„Eu, care de când am întrat pe cariera publică tot-d'auna am lucrat şi lucrez ca neînţelegerile iscate între Maghiarĭ şi Românĭ, în urma unor intrigĭ puse la cale de singuraticĭ egoiştĭ, sĕ le stingem cu sentimente patriotice şi ca cetăţenĭ ai patriei comune ungare în iubire şi concordie sĕ colaborăm la întărirea patriei, — nu numai că nu m'am aşteptat la o asemenea decisiune, dér credeam chiar, că e o crimă a şi presupune aşa ceva. Am devenit mai bogat cu o desilusie neaşteptată." etc.

Mai anul trecut a păţit-o şi mai rĕu d-l Moldovan Gergely tot din Cluşiŭ, care după servicii enorme aduse şovinismului împotriva propriei sale naţiunĭ, s'a vĕḑut într'o ḑi inculpat de „nepatriotism"...

Care este decĭ morala fabulei?

ULTIME SCIRI.

Viena, 24 Octomvrie. Marĭ demonstraţiunĭ au avut loc erĭ, aranjate de socialiştĭ contra primarului Lueger. După ce s'a restabilit ordinea, Lueger a rostit de pe balconul edificiului primăriei un discurs către mulţimea enormă, în care a ḑis, că Viena este încă în mânile creştinilor socialĭ.

Tokio, 24 Oct. Ruşiĭ au pierdut în luptele de la Şaho 60.000 ómenĭ. Ruşiĭ se concentrézà în contra armatei lui Kuroki.

Mukden, 24 Oct. Ruşiĭ au recucerit Tanitsu. După tóte semnele lupta se va reîncepe.

Londra, 23 Octomvrie. Ruşii îşĭ concentrézà trupele pe marele drum al Mandarinilor. Statul major japones crede că o nouă luptă mare e în ajun a-se da. — Scirea despre îmbolnăvirea lui *Kuroki*, nu se confirmă.

Petersburg, 23 Octomvrie. Ambasadorul britanic din Peking a primit de la regele Eduard îndrumarea sĕ sondeze la curtea japonesă terenul în direcţia, décă n'ar fi posibilă *încheierea unui armistiţiu* până la primăvară. Cu acéstă cestiune se aduce în legătură conferenţa, ce a avut'o ambasadorul rus din Washington *Casini* cu secretarul de stat la departamentul de esterne *Hay*.

Bibliografie.

„Gramatica română" pentru şcólele poporale. Partea I. „Etimologia". Lucrată de P. M. *Liuba*, fost învĕţător. Ediţia II. revĕḑută. Editură librăriei Ciurcu Braşov. Preţul 50 banĭ. Cartea este aprobată de ministeriul r. u. de culte şi instrucţiunea publică.

Diverse.

Planta barometrică. E de sigur una din cele mai ciudate curiosităţĭ ale naturei acéstă plantă, pe care profesorul I. F. Nowak, un savant austriac, a isbutit nu fără greutate, sĕ o aclimatiseze în Europa, — ea e originară din India, — şi care preḑice timpul prin posiţia foilor şi înclinarea ramurilor, cu douĕ, trei, cincĭ lunĭ înainte, cu o precisiune uimitóre.

Étă mai bine ca douĕ-ḑecĭ de anĭ de când botanismul vienes studiézà, în fiecare ḑi, cele mai micĭ mişcărĭ ale plantei barometrice, care a fost espusă din anul 1888 în exposiţia iubiliară din Viena, şi care se cultivă de mai mulţĭ anĭ la Royal Kew Gardens din Londra. Descoperirea nu e decĭ nouă.

Dér până acum, puţinĭ erau aceia, carĭ cunosceau esistenţa acestei plante estra-ordinare. Recentul ciclon din St.-Louis, în Statele Unite, atrase asupra ei atenţia lumei întregĭ. In adevĕr la 22 Oct. 1903, într'o întrevedere oficială, care avu loc între profesorul Novak şi între comisarul esposiţiei din Sthonis, savantul anunţa, că un ciclon va trece asupra oraşului, în ḑiua de 14 August a anului viitor.

Planta misteriósă preḑisese acest lucru; faptul se petrecuse în epoca anunţată, cu acea fatalitate neaşteptată şi matematică a marilor revoluţiĭ ale naturiĭ, a cărei primă causă pare tot-déuna că scapă cunoscinţelor nóstre.

Şi de atuncĭ, dintr'un colţ la celalt al lumei nouĕ, nu se vorbesce de cât de „wather plant" şi de miraculósa ei putere Din nenorocire trebuesc îngrijirĭ infinite pe carĭ numai un bun botanist le póte da.

Şi spre a sfîrşi, anunţăm cetitorilor, după preḑicerile barometrului vegetal, descoperit de profesorul Nowak, viitórea catastrofă naturală: un gróznic cutremur, agravat de o tombă de natură ciclonică, nu departe de Oporto, Portugalia la sfîrşitul anului 1905.

De ce óre prevestesce numai catastrofe?

Cum e plătită munca şefilor de stat. Statisticianii au socotit cum sunt plătiţĭ şefii de stat pentru un minut de muncă, admiţênd că lucrézà cel puţin şése óre pe ḑi. Făcênd acest calcul în raport cu lista civilă, au ajuns la următorul resultat:

Cel mai bine plătit e Ţarul Rusiei, care primesce 405 lei pe minutul de lucru, vine apoi împĕratul Austriei 176 lei, regele Italiei cu 108 lei, împĕratul Germaniei 88 lei, regele Angliei cu 75 lei, regele Spaniei cu 72 lei, regele Suediei cu 48 lei, regele Bavariei cu 40 lei. Regele Carol al României e trecut în acéstă statistică, cu 8 lei minutul de lucru.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgetórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la -tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.—
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	210.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.50
Renta de hârtie austr.	99.90
Renta de argint austr.	99.83
Renta de aur austr.	119.75
Renta de corone austr. 4%	99.90
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.35
Losurĭ din 1860.	154.65
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.38
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	783.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	669.75
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.55
London vista	239.25
Paris vista	95.25
Note italiene	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Octomvrie n. 1904.

Bancnote rom.	Cump.	18.80	Vênd.	18.85
Argint român.	„	18.80	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.70	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.55
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óre 8·25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov,